

Корнус // Фінанси України. – 2004. – №11. – С. 20-25.

8 Мунтян, Т.В. Податкове планування – як засіб зниження податкового тиску на суб'єктів підприємницької діяльності [Текст] / Т.В. Мунтян // Економіка: проблеми теорії та практики. – 2000. – Вип. 64. – С. 92-97.

9 Панченко, С.В. Підприємництво [Текст]: підручник / С.В. Панченко, В.Л. Дикань, О.В. Шраменко, О.М. Полякова, Ю.М. Уткіна. – Х.: УкрДУЗТ, 2016. – Ч.1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. – 241 с.

10 Панченко, С.В. Підприємництво [Текст]: підручник / С.В. Панченко, В.Л. Дикань, О.В. Шраменко, О.М. Полякова, Ю.М. Уткіна. – Х.: УкрДУЗТ, 2016. – Ч.2. Реалізація

підприємницької діяльності у сучасних ринкових умовах. – 241 с.

11 Панченко, С.В. Управління бізнесом [Текст]: підручник / С.В. Панченко, В.Л. Дикань, І.В. Воловельська, В.О. Маслова; За заг. ред. В.Л. Диканя. – Харків: УкрДУЗТ, 2016. – 312 с.

12 Ткачик, Л. Оптимізаційна модель корпоративного податкового менеджменту [Текст] / Л. Ткачик // Вісник ЛНУ ім. І. Франка. Серія економічна. – 2012. – Вип. 47. – С. 434-443.

13 Шарікова, О.В. Податкове навантаження як фактор тінзації економіки: [Електронний ресурс] / О.В. Шарікова. – Режим доступу: www.rusnauka.com/19_NNM_2007/Economics/23354.doc.htm

DOI 10.18664/338.47:338.45.v0i64.149923

УДК 330.34:691

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ УКРАЇНИ

*Колесник А.В., студент,
Бутенко О.П., к.е.н., доцент (ХНУБА)*

У статті розглянуто стан ринку будівельних матеріалів України. Проаналізовано кількість вироблених на території України будівельних матеріалів, оптовий та роздрібний товарообіг, експорт та імпорт будівельної продукції. Виявлена залежність України від імпортованої будівельної продукції. На основі проведеного аналізу виявлені причини гальмування розвитку досліджуваного ринку, та його залежності від будівельних матеріалів інших країн.

Ключові слова: *ринок будівельних матеріалів, оптовий товарообіг, роздрібний товарообіг, експорт, імпорт, імпортозалежність.*

АНАЛИЗ СОСТОЯНИЯ И ТЕНДЕНЦИЙ РАЗВИТИЯ РЫНКА СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ УКРАИНЫ

*Колесник А.В., студент,
Бутенко Е.П., к.э.н., доцент (ХНУСА)*

В статье рассмотрено состояние рынка строительных материалов Украины. Проанализировано количество произведенных на территории Украины строительных материалов, оптовый и розничный товарооборот, экспорт и импорт строительной продукции. Выявлена зависимость Украины от импортируемой строительной продукции. На основе проведенного анализа выявлены причины торможения развития исследуемого рынка, и его зависимости от строительных материалов других стран.

Ключевые слова: рынок строительных материалов, оптовый товарооборот, розничный товарооборот, экспорт, импорт, импортозависимость.

ANALYSIS OF STATE AND TRENDS OF DEVELOPMENT OF UKRAINE CONSTRUCTION MATERIALS MARKET

*Kolesnik A.V., student,
Butenko O.P., Candidate of Economic Sciences, associate professor (KNUBA)*

The article deals with the market of building materials of Ukraine, as the whole industry as a whole, as well as individual components. It is observed that together with the growth of production volumes in the industry, there was an increase in the cost of construction materials, as well as significantly changed their structure and assortment, which is a research issue. The work is carried out in order to identify problems and determine the prospects for the successful functioning of the market of building materials consumer orientation. On the basis of the analysis of researches of scientists generalizations of the main problems of the state of the market of building materials of Ukraine. Based on the findings and statistical data, the work focuses on the analysis of wholesale and retail trade, import and export of construction materials. The research is carried out taking into account the three components of which the production of building materials depends, namely on the raw material factor, consumer and transport. The authors analyze the reasons for the decrease and increase in sales of certain types of building materials, taking into account retail and wholesale sales of products. The article deals with such problems as insufficient technical equipment of the enterprises producing building materials, the level of their export and import. It is noted that the technological and technological lag in the industry leads to a narrower assortment and a lower quality of domestic products than to importers. The main products, which are imported in maximum volumes and minimum, are determined. The specified group of goods that are exported the most. The reasons for the low volumes of export of certain types of building materials are indicated. The authors conclude that the market for building materials has a tendency to increase both in volume and in value. It is indicated on the dependence of the market on imported products and the reasons that hinder the development of the market for building materials. Further research is planned to be carried out in the direction of minimization of factors hindering the development of the market for building materials and restraining the development of enterprises producing building materials.

Key words: market of building materials, wholesale trade, retail trade turnover, export, import, import dependence.

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими чи практичними завданнями. Будівельна галузь є однією з основних ланок господарювання в кожній країні. Вона тісно пов'язана, впливає та залежить від розвитку багатьох суміжних галузей таких як металургійна, деревообробна, енергетична, машинобудівна, хімічна, легка промисловість тощо, тому стан будівельної галузі відображає економічний стан країни у цілому. Наразі, за підсумками 2017 року, підприємства України виконали будівельні роботи на суму 101,1 млрд грн, індекс будівельної продукції по відношенню до 2016 року склав 20,9% [1]. Разом зі зростанням обсягів продукції у галузі, що свідчить про позитивну динаміку показників діяльності, відбулось і підвищення вартості будівельних матеріалів, а також значно змінилася їх структура та асортимент, що і є питанням дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питання стану ринку будівельних матеріалів в Україні займалися Ю. І. Соха та К. В. Процак [2], які розглянули формування будівельного ринку в Україні, та проблеми, що гальмують його розвиток на макро - та мікрорівнях і визначили за головний перспективний напрям – впровадження системи управління якістю. У свою чергу, М. А. Пічугіна та Ю. К. Нужна [3], які проаналізували стан ринку будівельних матеріалів України вказали на управлінську неспроможність бізнес-одиниць. В. О. Шевченко [4] зазначив, що сучасний стан ринку будівельних матеріалів в Україні характеризується збільшенням обсягів виробництва, зростанням цін на будівельну продукцію через підвищення нормативних вимог до продукції та поступовим переоснащенням виробництва. М. Ю. Назукін [5] провів аналіз наявності будівельної сировини в Україні, та вказав на потенціал галузі у самостійному забезпеченні сировиною виробництво будівельних матеріалів усіх

видів. Підсумовуючі дослідження зазначених авторів, головними проблемами на ринку будівельних матеріалів України є такі [4,5]:

- недостатня інформованість про стан будівельного ринку;
- недостатня нормативно - законодавча база;
- недостатня кількість власних фінансових ресурсів у підприємств – виробників будівельних матеріалів, низька рентабельність підприємств;
- недостатня кількість як вітчизняних, так і іноземних інвестицій;
- нестабільність економічної ситуації;
- висока витратомісткість продукції, фізичне та моральне зношення обладнання підприємств – виробників будівельної продукції.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Враховуючи сучасні реалії стану розвитку ринку будівельних матеріалів, автори вважають за потрібне дослідження зміни асортименту та вартості будівельних матеріалів споживчої та сировинної орієнтації, які є індикатором рівня технологій, якості, характеристикою управлінської можливості підприємств, а також стану економіки країни загалом.

Метою статті є аналіз ринку будівельних матеріалів, його асортименту та визначення проблем і перспектив успішного функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження. За твердженням В. І. Борейко розрізняють дві групи галузей виробництва будівельних матеріалів: сировинної орієнтації (виробництво цементу, азбестоцементних і шиферних виробів, вогнетривів, скла, керамічних труб, вапна тощо); споживчої орієнтації (виробництво бетону, залізобетонних виробів і конструкцій, м'якої покрівлі тощо) [6]. У свою чергу, будівельний комплекс складається із п'яти складових: виробництво будівельних матеріалів, будівництво, будівельне машинобудування та проектні й дослідно-

конструкторські будівельні роботи. Перша складова, виробництво будівельних матеріалів залежить від трьох факторів: сировинного, споживчого та транспортного. Розглядаючи транспортну складову, можна зазначити, що процес будівництва вимагає величезних обсягів матеріалів, у зв'язку з чим, організувати їх доставку з інших країн виявляється дуже дорого. Оцінки показують, що перевезення будматеріалів на відстані більше 450 км нерентабельні [7]. Тому імпортозалежність, за думкою деяких авторів, у цій галузі вважається невисокою. Щодо сировинної складової, варто сказати, що Україна багата на природну будівельну сировину: вогнетривкі глини, каоліни, кварцити, будівельний камінь тощо. Галузь виробляє

матеріали, деталі й конструкції для всіх видів будівництва. Основна її продукція - стінові (цегла, бетонні й гіпсбетонні панелі, шлакоблоки), в'язучі (цемент, вапно, будівельний гіпс), покрівельні (черепиця, шифер, толь, руберойд), оздоблювальні, облицювальні, ізоляційні матеріали, будівельне скло, збірний залізобетон і бетон, покрівельні кераміка і фаянс, санітарно-технічні вироби тощо [8, 9]. Важливим для аналізу Українського ринку будівельних матеріалів є споживчі характеристики, які формують обсяги виробництва продукції та її асортимент. Доцільно проаналізувати динаміку обсягів будівельної продукції за останні роки, результати зведені до в табл. 1.

Таблиця 1

*Виробництво певних видів промислової продукції на Україні
(2013-2017р) [10]*

Найменування продукції за Номенклатурою продукції промисловості (НПП), одиниця вимірювання	Вироблено (валовий випуск) за				
	2013	2014	2015	2016	2017
Фарби та лаки на основі поліакрилових чи вінілових полімерів, дисперговані чи розчинені у водному середовищі (уключаючи емалі та політури), тис.т	73,5	66,7	60,7	74,6	76,0
Фарби та лаки інші, дисперговані чи розчинені у водному середовищі, тис.т	16,0	15,9	18,5	17,2	18,3
Фарби та лаки, включаючи емалі та політури, на основі складних поліефірів, дисперговані чи розчинені в летких органічних розчинниках (крім тих, які з вмістом розчинника більше 50% маси розчину), тис.т	67,6	51,7	43,4	53,1	55,5
Плитки та плити, керамічні, млн.м ²	57,3	50,6	44,7	45,4	52,3
Цегла невогнетривка керамічна будівельна (крім виробів з борошна кам'яного кремнеземистого чи ґрунтів діатомітових), тис.м ³	2154	2229	2192	2190	2082
Цемент глиноземистий, цемент безклінкерний шлаковий і цементи гідравлічні подібні, млн.т	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
Розчини бетонні, готові для використання, млн.т	15,5	12,3	12,5	15,7	18,2
Суміші будівельні сухі (крім розчинів бетонних, готових для використання), тис.т	1759	1601	1574	1702	2209
Шлаковата, вата мінеральна силікатна та вати мінеральні подібні (включно суміші), у блоках, листах чи рулонах, тис.т	155	175	177	182	182
Болти із шестигранними головками з металів чорних (крім зі сталі неіржавної), з межею міцності на розтяг менше 800 МПа, тис.т	14,0	14,0	9,6	8,0	8,9
Болти із шестигранними головками з металів чорних (крім зі сталі неіржавної), з межею міцності на розтяг 800 МПа і більше, тис.т	4,7	2,3	2,5	5,8	5,1
Гайки інші, включаючи самостопорні, з металів чорних, тис.т	8,8	10,0	8,0	7,6	8,0

Графічне зображення виробництва цементу, будівельних сумішей, шлаковати, загального обсягу виробництва фарби,

графік виробництва розчинів бетону складено за даними табл. 1.

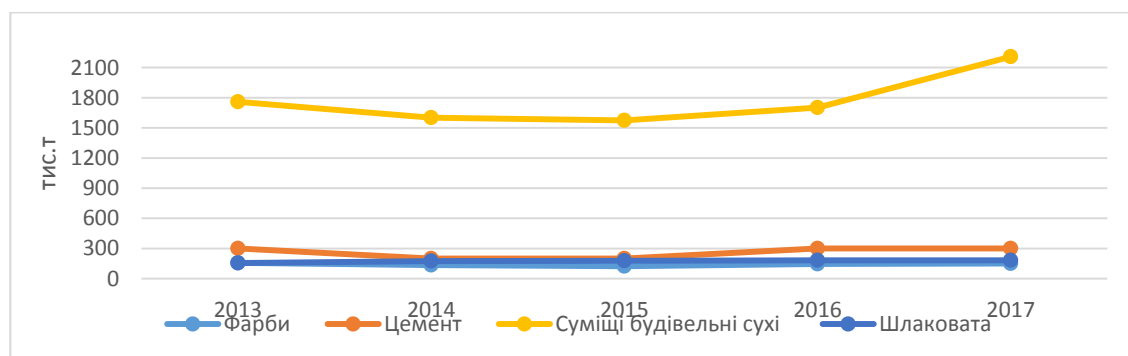

Рис. 1. Графік виробництва деяких видів будівельних матеріалів

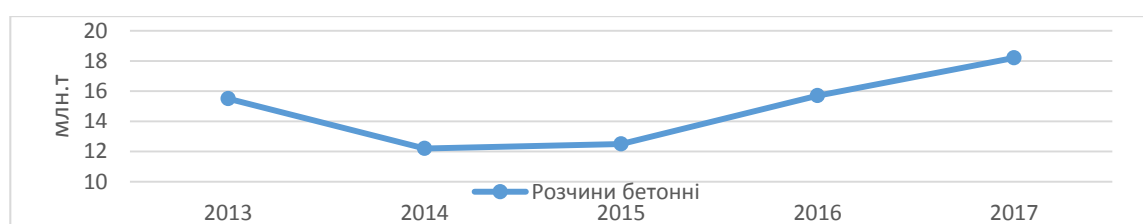

Рис. 2. Графік виробництва розчину бетонів

Результати аналізу свідчать, що для деяких видів продукції спадом стали 2014 – 2015 роки. У період 2016 – 2017 роки, стан виробництва будівельної продукції покращується, певна продукція повертається до стану 2013 року, а такі матеріали як лаки і фарби, шлаковата та сухі будівельні суміші перевищують рівень 2013 року. Це пов'язано, на думку авторів, з нестабільним політичним становищем в Україні в ті роки, зі скороченням обсягів виробництва та будівництва в країні. Для підприємств, що виробляють та реалізують будівельну продукцію, важливим показником є обсяги оптового та роздрібного товарообігу будівельних матеріалів. Динаміка обсягів товарообігу будівельних матеріалів зведена до табл. 2 - 3.

Аналіз статистичних даних свідчить, що відсоток реалізованої оптом будівельної продукції, яка вироблена в Україні, є дещо стабільна, однак є великі

зміни по певним групам товарів. Так, відсоток продажу цементу зменшився на 12% порівняно з 2016 роком, гуртові продажі виробів з асфальту впали з 65,8% до 19,1%. Це відбулося в наслідок низки причин, а саме через втрату деяких заводів в АР Крим та на сході України, а також розриву зв'язків з Росією, яка була головним експортером клінкеру цементу [11].

За даними таблиці можна сказати, що роздрібний товарообіг в Україні є досить стабільним, та загальна частка роздрібно проданих будівельних товарів, що виготовили в Україні, складає приблизно 50%. Таким чином, кількість реалізованої будівельної продукції має тенденцію до збільшення, однак, кількість товарів Українського виробництва, що реалізуються оптом, мають певні проблеми. Що ж стосується роздрібного продажу, то кількість українських товарів, що реалізуються є досить стабільним.

Таблиця 2

Оптовий товарообіг будівельних матеріалів України [Складено за джерелом 10]

	2016			2017			I пол 2018		
	Оптовий товарооборот	У тому числі продано товарів, які вироблені на території України		Оптовий товарооборот	У тому числі продано товарів, які вироблені на території України		Оптовий товарооборот	У тому числі продано товарів, які вироблені на території України	
	тис.грн	тис. грн	у % до відповідної товарної групи	тис.грн	тис.грн	у % до відповідної товарної групи	тис.грн	тис.грн	у % до відповідної товарної групи
Санітарно-технічне обладнання, тис.грн	3008831	1237742	41,1	4240786,7	1638253	38,6	2245636,5	909148,6	40,5
Фарби, лаки та емалі, т	4081267	1507340	36,9	4613355,9	1756444	38,1	2379603	963906,6	40,5
Скло листове, тис.грн	2537397	222321,6	8,8	3189073,9	268648,2	8,4	1093069,7	74832,4	6,8
Портландцемент, цемент глиноземний, цемент без клінкерний шлаковий і цементи гідравлічні подібні, т	4804383	4572143	95,2	6304155,8	5679403	90,1	2887820,6	2410464	83,5
Вироби з азбестоцементу, цементу з волокнами целюлози або подібних матеріалів, тис.грн	290193,3	233306,8	80,4	540284	432136	80	386670	293820,3	76
Вироби з асфальту або подібних матеріалів, тис.грн	423178	289567,4	68,4	622025,2	351961,1	56,6	1198482,5	229034,5	19,1
Інші будівельні матеріали, тис.грн	16772788	11030963	65,8	27263963	18242125	66,9	15156920	10019201	66,1
Шпалери, покриття для підлоги (крім килимів), тис.грн	1420522	401806,3	28,3	1689481,2	326800,1	19,3	1073137,6	304357,8	28,4

Таблиця 3

Роздрібний товарообіг будівельної продукції в Україні [Складено за джерелом 10]

	2016			2017			1 пол. 2018		
	Роздріб- ний товаро- оборот	У тому числі продано товарів, які вироблені на території України, через торгову мережу		Роздріб- ний товаро- оборот	У тому числі продано товарів, які вироблені на території України, через торгову мережу		Роздр іб- ний товар о- оборо т	У тому числі продано товарів, які вироблені на території України, через торгову мережу	
	тис.грн	тис.грн	у % до відпов ідної товар ної групи	тис.грн	тис.гр н	у % до відпові дної товарн ої групи	тис.г рн	тис.грн	у % до відпові дної товарно ї групи
Матеріали будівельні та залізні вироби	13513755	7794815	57,7	14081240	785144 7	55,8	988744 7	5483690	55,5
у тому числі									
лісоматеріали та вироби будівельні дерев'яні	1747506	1138156	65,1	1982866	126374 9	63,7	142365 2	844371	59,3
матеріали будівельні мінеральні неметалеві (цегла, будівель ний камінь, цемент, шифер, черепиця, вапно, крейда, алебастр (гіпс), скло віконне та інші)	3736448	2269553	60,7	3908300	225734 0	57,8	267075 6	1584133	59,3
фарби, лаки та емалі	1471314	846229	57,5	1651213	989267	59,9	119303 0	721941	60,5
санітарно- технічне, водопровідне та опалювальне устаткування і приладдя	2159454	926295	42,9	2468017	105648 9	42,8	181554 7	774526	42,7
залізні вироби та інші будівельні матеріали	4399033	2614583	59,4	4070845	228460 2	56,1	278446 2	1558719	56

За даними Державної служби статистики України виробництвом будівельних матеріалів в Україні займається майже 9 тисяч підприємств, більша частина яких зосереджена у Київській, Львівській, Харківській, Донецькій, Сумській та Житомирській областях [5]. Проте більшість українських виробництв в цій галузі характеризуються технічним та технологічним відставанням,

що зумовлює вузький асортимент та нижчу якість продукції, ніж в імпортерів. Важливими показниками для визначення стану галузі є експорт та імпорт продукції, сальдо зовнішньої торгівлі та коефіцієнт покриття імпорту експортом. У табл. 4 наведена кількість експортованих та імпортованих виробів з каменю, гіпсу та цементу.

Таблиця 4

Експорт-імпорт виробів з каменю, гіпсу та цементу [Складено за джерелом 10]

Рік	Експорт		Імпорт		СЗТ*, млн.дол. США	Кпо**, %
	млн.дол. США	% до попереднього періоду	млн.дол.США	% до попереднього періоду		
2014	479,3	82,3	801,5	71,1	-322,2	59,80
2015	331,6	69,2	509,9	63,6	-178,3	65,03
2016	298,5	90	605,8	118,8	-307,3	49,27
2017	363,9	121,9	651,4	107,5	-287,5	55,86
Січень- липень 2018	236,8	117,2	423,7	119,2	-186,9	55,88

*СЗТ – сальдо зовнішньої торгівлі

**Кпо – коефіцієнт покриття імпорта експортом

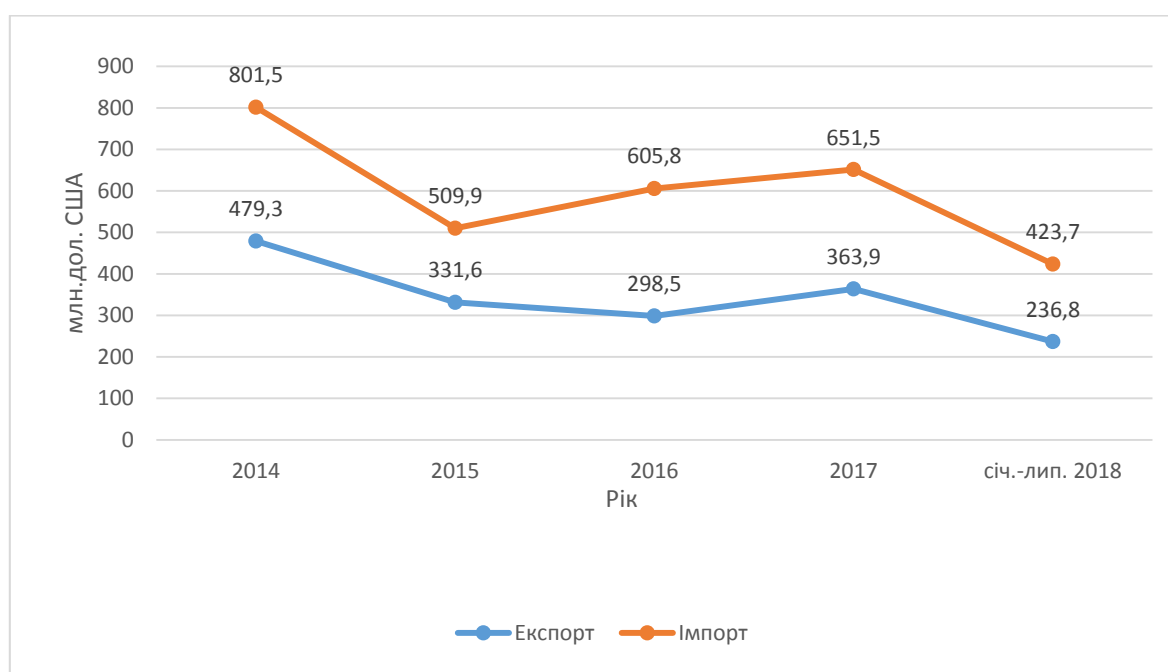

Рис. 3. Динаміка експорту та імпорту виробів з каменю, гіпсу, цементу за 2014-18 р.

Результати свідчать, що з кожним роком кількість виробів з каменю, гіпсу та цементу, що імпортовані на територію України, збільшується з кожним роком. Однак, можливість перекивати імпорт експортом в середньому становить 57%. Це ще раз підтверджує те, Україна є імпортозалежною у галузі будівельних матеріалів. На думку авторів, причинами зростання імпортозалежності є, у першу чергу, невідповідність продукції смакам споживачів, до якої відносяться такі

характеристики як якість, покращені властивості, дизайн виробів, ціна. Імпортозалежність підтверджує думку, що на вироблені в Україні будівельні матеріали існує достатньо сильна прив'язка до курсової різниці гривні та долара/євро, що свідчить про те, що вартість вітчизняних матеріалів залежить від вартості імпортованих складових [12]. У табл. 5 вказані дані максимальних та мінімальних експортних та імпортованих поставок будівельних матеріалів.

Експорт-імпорт будівельних матеріалів, тис.дол.

[Складено автором за джерелом 10]

Експортовані товари					Імпортовані товари				
Товар	Min / max	2016	2017	Січ.-лип. 2018	Товар	Min / max	2016	2017	Січ.-лип. 2018
Глини вогнетривкі	max	170127,9	235990,2	1165170,0	Глини вогнетривкі	min	422,7	189,9	147,8
Абразивні матеріали	min	25,3	204,7	73,7	Абразивні матеріали	min	231,2	186,1	164,8
Вапняки	min	8,8	37,8	96,9	Вапняки	max	22992,7	49256,9	40918,6
Азбест	min	2,8	2,0	-	Цементи	max	23077,1	61716,5	25805,9
Панелі, плити, блоки	min	12,2	45,4	40,4	Панелі, плити, блоки	min	239,1	481,2	268,1
Галька, гравій, щебінь	max	39520,4	52110,2	31029,8	Брушатка	min	13,4	2,1	1,7
Вироби з асфальту	min	153,0	156,5	96,4	Шлаковата	max	19624,7	18121,6	24017,1

Результати спостережень такі:
 -основними товарами, що експортуються Україною у дуже великих розмірах є глини вогнетривкі та галька, гравій, щебінь. Це пояснюється наявністю значної кількості цих природних копалин на теренах країни. Мінімум експортованими будівельними матеріалами є абразивні матеріали, вапняки, панелі та плити, вироби з асфальту. Такий результат можливий через недостатню технічну оснащеність на розвиненість підприємств, які займаються виготовленням цих матеріалів. Тобто, ця продукція, значною мірою, може не відповідати стандартам якості інших країн.

-найбільш імпортованими товарами є вапняки, цементи та шлаковата. На думку авторів, це пов'язано з такими проблемами

як недостатній розвиток виробництва, якість, яка не задовольняє потреби будівництва, висока ціна через великі витрати виробництв, залежність від іноземних складових та інші.

-товарами, які імпортуються менше всього є глини вогнетривкі, абразивні матеріали та брушатка. Такий стан пов'язаний з низьким попитом на споживчому ринку саме на цю номенклатуру продукції.

Висновки даного дослідження і перспективи подальших робіт у цьому напрямку. Наразі, ринок будівельних матеріалів має тенденцію зростання. Спостерігається ріст загальної частки роздрібно проданих будівельних товарів, що виготовлені в Україні, що свідчить про зростання показників обсягів будівництва

взагалі і, особливо, у приватному секторі. Більшість українських виробництв галузі характеризуються технічним та технологічним відставанням, що зумовлює вузький асортимент та нижчу якість продукції, ніж в імпортерів. Використання, в значній мірі, імпортованої продукції призводить до імпортозалежності країни від будівельних матеріалів інших країн. Причинами зростання імпортозалежності є, у першу чергу, невідповідність продукції смакам споживачів, до якої відносяться такі характеристики як якість, покращені властивості, дизайн виробів, ціна. Автори вважають, що на вироблені в Україні будівельні матеріали існує достатньо сильна прив'язка до курсової різниці гривні та долара/євро. Група продукції, що експортується, відноситься до сировинної (глини вогнетривкі та галька, гравій, щебінь). Абразивні матеріали, вапняки, панелі та плити, вироби з асфальту експортуються мінімально через невідповідність якісних та технічних характеристик [13]. Основними причинами, що гальмують розвиток ринку будівельних матеріалів є: недостатня інформованість про стан природних ресурсів, стану галузі та ринку, що не дає змогу виробляти необхідну кількість для задоволення власного ринку; законодавча база, що встановлює значний відсоток на імпортований товар, стримує розвиток підприємств; недостатнє фінансування підприємств; відсутність інвестицій через великі відсоткові ставки, що впливає на стан виробничої бази, не даючи можливості модернізувати підприємства.

Подальше дослідження потрібно проводити у напрямку мінімізації причин, що гальмують розвиток ринку будівельних матеріалів та стримують розвиток підприємств-виробників будівельних матеріалів.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Парцхаладзе Л. Будівельна галузь України за рік зросла на 21%

[Електронний ресурс] / Лев Парцхаладзе // Главком. – 2018. – Режим доступу до ресурсу:

<https://glavcom.ua/economics/finances/budiv-elna-galuz-ukrajini-za-rik-zrosla-na-21-468242.html>.

2. Соха Ю. І. Формування будівельного ринку України [Електронний ресурс] / Ю. І. Соха, К. В. Процак. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/2451/1/28.pdf>.

3. Пічугіна М. А. Аналіз стану ринку будівельних матеріалів України [Електронний ресурс] / М. А. Пічугіна, Ю. К. Нужна // Збірник наукових праць "Сучасні підходи до управління підприємством". – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://spu.fmm.kpi.ua/article/view/73057/68388>.

4. Шевченко В. О. Стан і перспективи розвитку ринку будівельних матеріалів України [Електронний ресурс] / В. О. Шевченко // Ефективна економіка. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3124>.

5. Назукін М. Ю. Особливості виробництва будівельних матеріалів та їх вплив на побудову управлінського обліку і контролю / М. Ю. Назукін. // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси.. – 2013. – №10. – С. 14–24.

6. Борейко В. І. Перспективи виробництва будівельних матеріалів в Україні [текст] / В.І. Борейко, М.Ю. Притула // Збірник наукових праць. Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції. – 2011. – Випуск XVII, № 4. – С. 64–71.

7. Слюсаренко О. Ю. Проблеми розвитку промисловості / О. Ю. Слюсаренко. // Вісник НТУ «ХПІ». – 2015. – №28. – С. 118–122.

8. Романчук А. Л. Оцінка сучасного стану промисловості будівельних

матеріалів: "вузькі місця" та перспективи подальшого розвитку [Електронний ресурс] / А. Л. Романчук – Режим доступу до ресурсу: <http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2012/v1/1-2012-25.pdf>.

9. Андрєєва Т. Є. Оптимальне використання сировинної бази підприємствами будівельного комплексу // Т. Є. Андрєєва, О. П. Бутенко / - Будівельне виробництво, №57, 2014 – С. 17-19

10. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

11. Pro consalting. Аналіз ринку цементу (в т. ч. цементних клінкерів), бетону (товарний бетон та ін.) України. 2018 рік [Електронний ресурс] / Pro consalting // Дослідження ринків. – 2018. –

Режим доступу до ресурсу: <https://pro-consalting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-cementa-v-t-ch-cementnyh-klinkerov-betona-tovarnyj-beton-i-dr-ukrainy-2018-god.>].

12. Пацюк Е. С. Комплекс маркетинга на підприємствах промисловості та будівельних матеріалів / Е. С. Пацюк. – Волгоград: Волгоградский государственный технический университет, 2006. – 154 с.

13. В жилом строительстве доля импортных материалов превышает 15-20% от общего объема необходимых – аналитики [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://stroyobzor.ua/news/v-zhilom-stroitelstve-dolya-importnyh-materialov-prevyshaet-15-20-ot-obshchego-obema-neobhodimyh-analitiki.html>.

DOI 10.18664/338.47:338.45.v0i64.149930

UDC 338.27+338.242.2

EVALUATION OF EV MARKET EXPANSION ON THE PERSPECTIVES OF ELECTRIC POWER ENGINEERING DEVELOPMENT IN UKRAINE

Krutsyak M., PhD student (National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»)

The analysis of factors that lead to the changes in the market situation for electricity and changes of the development vector of electric power industry in Ukraine, respectively, is carried out. The state and condition of Ukrainian power industry in the coordinates of technology development are determined.

Established in the conditions provided by the current New energy strategy of Ukraine, it should be expected the deficit of electricity in the market and the increasing of the consumption by electric vehicles to the domestic consumers level. The potential influence of the rapid growth of the Ukrainian market of electric vehicles on the general situation in the power industry is determined. The works of the world-renowned experts in the field of energy economy, the statistical data and a number of basic legislative acts concerning the electricity market in Ukraine were analyzed.

The methodological basis to conduct the research is chosen and grounded. The structure of electricity consumption, main fuel, energy resources of the fuel and energy complex of Ukraine is presented. The dynamics of the electric power industry and the market of cars and